

VOK NEUTRAL

Diurnal modern in Idiom Neutral

Numr 3, mai-yuni 2010, redakted in Tokyo

eksemplar gratis pro desharjasion libr

Amiki de Idiom Neutral,

Po period komensik de sert stagnasion Idiom Neutral subite intrav kelk forumi, keloke it resivav atension grand ko diskutasioni in Yahoo-grupi e blogi nov. Ya anteriore in *posta_Mundi* aparav tem de Idiom Neutral, ma in mensi ultim et otr grup nomed *Auxlang* avav diskutasion multe aktiv durantu

temp sufise long. Idiom Neutral av sue grup ya ad Facebook e nelonge otr grup esav kreed, istfoa in Google. Idiom Neutral komensav aparar in artikli in blog-pagin nomed “Page F30” (ekse adres: <http://www.pagef30.com>). Et otr blog es skribed in Idiom Neutral: <http://lancemathew.blogspot.com/>. Ekstr it, autor de ist blog av kreed video-filmi in Idiom Neutral ad YouTube. On potes teloke audiar Idiom Neutral kuale lingu parled (fakte in ist kasu – lingu kanted in kanson). Eske stand sitempik es komens de futur glorios pro Idiom Neutral – mi no konos it, ma on potes serte dikar, ke ist lingu av ganied atension de personi plu mult ka anteriore.

In numr 3 de Vok Neutral mi present mie artikl di Murasaki Shikibu e sie famos “Fabl di Genji (“Genji Monogatari”), mi sit mie letr-artikl, in kel mi prov plasar Idiom Neutral intr otr lingui internasional sekuantu sie form e aspekt, e komparar, kel lingui es simil a Idiom Neutral. Mi volu et realifikar mie desinad, kel mi av aved da kelkun temp – e nome presentar kelk lingui Volapükatr – lingui, keli esav kreed in fini de sekul 19-im e komens de sekul 20-im, e keli esav formed sekuantu model de Volapük . In ist numr mi volu skribar di Spelin kreed per Georg Bauer in Zagreb. Mi av resived et artikl da Rosto, it av titul “Per okt anui po fratri Montgolfier in urb Siberian Tomsk”, mi present it in ist numr. Finie, on potes lektar proverbi in Idiom Neutral.

Mi esper, ke lektatori, keli voluerio lektar artikli skribed in Idiom Neutral, truvero kelkkos interesant in ist numr.

<http://vokneutral.wordpress.com/>

*Avate temp agreeabl ko lektasion de ist numr!
Propagasion Modern de Idiom Neutral*

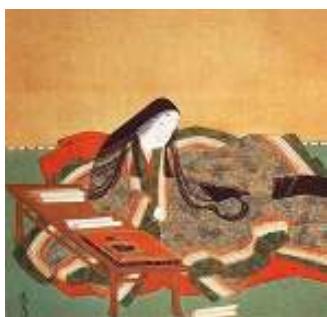

Murasaki Shikibu

紫式部

(prepared per Washirei)

Siniora Murasaki Shikibu 紫式部 esav poeta e novelista yaponik, kel vivav ante 1000 anui. Ila naskav in anu 973 e moriav in 1014 u 1025, kekos regrete no es presise konosed. Siniora Murasaki esav autora de novel prim in mund – novel multe famos **Fabl di Genji** (u in lingu yaponik **Genji Monogatari** 源氏物語). Murasaki Shikibu esav person multe important in Kurt Imperatorik de el temp. On dik, ke sie nom real esav otr, e nom Murasaki, kel in lingu yaponik signifik “violet” avav venied yuste da sie novel, in kel un eks heroi av ist nom. On potes lektar istkos in sie diurnlibr propr. Ergo, on potes interogar, da keloke veni nom Shikibu. “Shikibu-shō” 式部省 esav ministeri de servadi sivil in Yaponia tetempik e patr de siniora Murasaki avav sert funksion teloke. Sie patr esav poet, ma semtempe guovernator de provins Echizen 越前国. Ergo, on potes dikar ke ist parti de sie nom veni da ofis de sie patr. Murasaki Shikibu naskav in Kyōto in ram nordik de famili famos Fujiwara 藤原. Sie matr moriav, kuande ila esav ankor infant, sikause ila esav eduked per sue patr Fujiwara no Tametoki 藤原為時. Elkos esav afer ekstrordinar, kause in el period (Heian Jidai 平安時代), maritoi no vivav yunkte ko maritai, ma aparte, e infanti kreskav visinu matri, no patri. Ekstr it, puerai resivav edukasion diferant da tel de pueri. Pueri studiav literatur cinesik klasik e kanji, ma puerai studiav poesi e kana. Murasaki Shikibu resivav edukasion virik. Negligante ke patr de Murasaki Shikibu nemulte lamentav, ke ila no naskav kuale puer, ye il visav, ke ila esav multe sapient. Tale ila resivav edukasion multe bon.

In Genji Monogatari ila presentav viv de nobli in Kurt Imperatorik, spesiale de filio imperatorik Hikaru Genji 光源氏. Sert afer es interesant – ordinare otr heroi in ist novel no av nomi klar e ist fakt potes nemulte nefasilifikar memori di ili. Istkos potes esar ekspliked talmaniere, ke in period Heian it no esav bon monstrar klare nomi de personi varios, kause it poteserio deveniar nedelikat e tro kurajos. Tekause heroi av sole nomi de lor profesioni e funksioni in kurt, ma no nomi personal. Lingu klasik, in kel Genji Monogatari esav skribed, es sitempe tro nefasil a lektator yaponik modern. Ist nefasilitet es solved mersiasionu traduksion in lingu yaponik modern. On deb lektar it in version sitempik. Ekstr Genji Monogatari siniora Murasaki av skribed et sue diurnlibr e kolektad de 128 poemi.

Per okt anui po fratri Montgolfier in urb Siberian Tomsk

(*artikl de Rosto*)

Anu 1783. In Fransia fratri Jacques-Etienne e Joseph-Michel Montgolfier komensav epok de flotasjion in atmosfer, levante in siel lor sfer ko aer kalid.

Anu 1791. In urb Siberian Tomsk, kel es multe distant de Fransia, per 8 anui po fratri Montgolfier, sfer de Montgolfier eks papir tenu ya levav in siel. Kuale ist-kos aksidav? Politik e sient es banded in ist kasu.

14 yuli de 1789. In Paris sitadel Bastille esav okuped da revolucioneri. Revolusion Fransian Grand komensav. Rusian tsara Ekaterina II timav, ke revolucionistik idei veniero in Rusia da Fransia. E komprendable el-kos aksidav. Ya in yuni de anu 1790 in magasini de Peterburg libr "Voyaj da Peterburg a Moskva" de Aleksandr Radishcev aparav. Tsara Ekaterina II lektav el libr e dikav, ke libr es "plen de insinuasion maksim damnik, destruktant trankilitet sosial, minuant respekt konven a

regnitet, eforsant produktar agitasion in popl kontr ofisitet e regnitet de tsar." In yuli de 1790 Aleksandr Radishcev esav arrested, yudiked ko verdikt pro mortifikad via kupasion de kap. Ma po it tsara Ekaterina II molifikav verdikt mutante it a eksil in Siberia, in guvernia de Irkutsk.

In august de 1791 Aleksandr Radishcev ko sue famili voyajav trans Tomsk. In el temp franso Tomas de Villeneuve esav komander de Tomsk (tale in el temp el ofis esav nomed, komander). Tomas de Villeneuve naskav in Provence, region de Fransia. In sert temp da sert kaus il veniav servar pro rusian tsar. Tomas de Villeneuve aut esav hom de librik pensad. Semble, il esav semidean de Aleksandr Radishcev. Tomas de Villeneuve velkomav Aleksandr Radishcev ko famili in sue hem. In Tomsk Aleksandr Radishcev fasiav montgolfier kel levav in siel, e habitanti de Tomsk vidav ist-kos. In el temp in Rusia fasiar montgolfieri esav strikte inhibited. Ki fasiero montgolfier, debav esar eksiled in Siberia, kausu montgolfier esav regarded kuale simbol de Revolucion Fransian. Ma Aleksandr Radishcev ya esav in Siberia.

❖❖❖

Spelin

(per Washirei)

Spelin es lingu volapükatr kreed per Georg Bauer (Juraj Bauer, profesor de matematik) e publiked in Zagreb in anu 1888. Spelin potesav deveniar rival de Esperanto ganiante ipse sert interes in Stati Unied de Amerik, ma on dik ke it no avav usasion praktikal e restav sole kuale proyekt linguik.

Spelin adoptav prinsipi Volapükik e avav ambisi deveniar perfektifikad de Volapük. Dikcionar de Spelin avav intension selektar 3 lingui: anglik, german e fransik kuale basis linguik..

● Alfabet de Spelin av 6 vokali e 15 konsonanti.

Vokali es sekuant: **i, e, a, o, u, œ**

Vokal ultim es pronunsied kuale ö german.

Konsonanti es: **b, c, d, f, g, k, l, m, n, p, s, t, v, y, z.**

(c es pronunsed kuale “sh” in anglik).

Aksent kad su vokal, kel stand ante konsonant ultim.

● Afer interesant es pronomi personal:

i - mi	e - vo	a - il	o - ila	u – neutr.	œ - on
---------------	---------------	---------------	----------------	-------------------	---------------

is - noi	es - voi	as - ili	os - ilai	us - ili	zœ - se
-----------------	-----------------	-----------------	------------------	-----------------	----------------

● Adyektivi posesiv:

il - mie	el - votr	al - sie	ol - sie	ul - sie
-----------------	------------------	-----------------	-----------------	-----------------

isel - nostr	esel - vostr	asel - lor	osel - lor	usel - lor
---------------------	---------------------	-------------------	-------------------	-------------------

● Numri:

ik - 1	ek - 2	ak - 3	in - 4	en - 5
an - 6	ip - 7	ep - 8	ap - 9	iks - 10

iksik 11	eks - 20	aks - 30	aksin- 34	ansip -67	apsep -98
uc - 100	ekuc 200	akuc 300	ok -1000	ekok2000	akok-3000

● Verbi:

a givi - il don	a give - il av doned
a giva - il donav	a givo - il donero

a givu - il avero doned	a givui - il donerio
a givua - il averio doned	a zi givi! - ke il don!

givin - donant	u bi gived - it es doned
-----------------------	---------------------------------

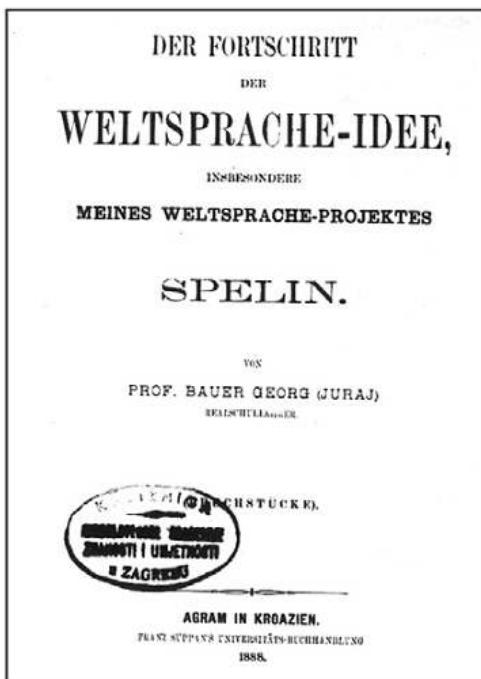
● Substantivi:

mik - amik	dœ mik - de amik
tu amik - a amik	amik - amik (akusativ)

Plural: -œs (eksempel: **mikœs - amiki**)

● Adyektivi:

gudik - bon	gudek - plu bon (meo gudik)	gudak - leplu bon (mao gudik)
--------------------	--	--

Tekst famos in Spelin (Nostr Patr):

Pat isel, ka bi ni sieloes!
Nom el zi bi santed!
Klol el zi komi!
Vol el zi bi faked, kefe ni siel, efe su sium!
Givi ide bod isel desel is.
Fegivi dobœs isel, kefe tet is fegivis tu yadobœs isel,
et nen duki is ni tantœ, bœt libi is de mal.

In 1889 studilibr de Spelin esav publiked: Georg Bauer:
"Spelin, a universal language", New York: Strauss, 1889
 (ko sole 28 pagini).

Keloke plasar Idiom Neutral intr lingui internasional? (per Washirei)

Pensante keloke plasar Idiom Neutral mi konklud tale: noi potes nature komparar aspekti linguistikaj de lingui varios e truvar lor punkti simil o diferant, ma noi potes et komparar anui, kuande el lingui esav publiked a observar, eske lingui anterior influensav lingui posterior e if si, kemaniere. It es afer multe interesant. Idiom Neutral esav publiked in 1902, ergo ante Ido (1907), Occidental (1922) e Novial (1928), ma serte po Volapük e Esperanto. Siloke mi parl di lingui leplu konosed. Mi supos, ke Rosenberger e sie kolaboratori eksplorav bene Volapük e Esperanto. Komprendable tetempe esav et epok de reformadi impresionant de Volapük - eksemple Spokil, Spelin, Dil, Dilpok, Balta, Bolak, Parla, Veltparl, Bopal e otri, ma komprendable ili es plu proksim a Volapük, durante ke Idiom Neutral esav plu natural. Sert interlinguisti kred, ke Adjuvanto de sinior de Beaufront, kel esav ya nemulte konosed tetempe, avav form multe simil a Ido, negligante ke Ido no ankor esav publiked (probable it esav basis pro Ido, sekuantu paroli de sinior de Beaufront). Ye mi no konos, eske Akademi eksplorav Adjuvanto tetempe. Ergo et if mi vis punkti simil intr eksemple Ido e Idiom Neutral, serte mi potes dikar, ke Ido no potesav influensar I.N., kause it esav plu tard.

E istfoa spektante flank linguistikaj:Idiom Neutral konserv regularitet karakterik a Volapük (mi skribav artikl di istkos in mie blog), ma Akademi probable voluav lasar naturalitet nemult pro personi, keli eserio nekotent di tal regularitet rigid, ergo on permitav in kasui mult usar paralele du formi: un form esav form rigid (po Volapük) e semtempe otr form esav plu natural.

Kuale eksempl mi pens di parol "fini". Noi potes krear adyektiv "finiik" (sekuantu manier Volapükik), ma Akademi serte observav, ke it esav estran, ergo on permitav et dikar "final" e omni du formi es korekt. Simile: tradukar --> "tradukasion" (e et "traduksion"); natur --> "naturik", ma et "natural" e otr eksempli mult. Ergo noi vis, ke Idiom Neutral es ankor multe sistemik kuale Volapük, ye it efors devenir plu natural e sie parole es ya totale diferant (paroli identik ko paroli Volapük es nemult).

E sitempe kuestion prinsipal: keloke noi potes plasar Idiom Neutral? Mi pens, ke sekuantu sue aspekt Idiom Neutral es in kelk punkti simil a Ido, ma anke eksemple a Novial, ergo noi poteserio plasar it eksemple intr Ido e Novial (if noi parl di el lingui leplu konosed). E mi parl di Novial Fonetikal (mie form favored), kause el Novial ko ortografi modifiked deveni plu distant. Komprendable Ido e Novial esav plu tard ka Idiom Neutral, ma mi parl siloke sole di aspekt. E if noi parl di Ido e Esperanto, I.N. es plu proksim a Ido (negligante ke in temp, kuande on publikav it, ofisike on konosav Esperanto, no ankor Ido). E negligante ke it proveni da Volapük, it es ye tro distant in sue aspekt, ergo mi no potes mensionar Volapük in sens de similitet a vis prim. E negligante ke Novial esav plu tard, ye if noi spekt sole formi linguistik, mi vis kelkun similitet a Ido e et Novial, ergo probable on poteserio presentar tale aspekt de ling

Frasi varios in notr lingu

Tel, kel desir multe, gani nokos.
No kreda a or, kreda a okul.
Sole tel no er, kel nokuande fasi kelkkos.
Vo am prendar, ama redonar.
If vo don miel, dona et kiliar.
Kual kuestion, tal respond.
No moka fluvi, if vo no av atined bord.
Pro malado - fort, pro galin - mort.
Rust ed fer, aflikt ed kord.
Ke fil ne and ante aku.

